

MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS

VEM BÖR BESTÄMMA?

En komparativjämförelse och teoriprovande studie mellan Sverige, Norge, Danmark och Finlands coronastrategier

VICTOR HO

Kurs: Statsvetenskap 61–90, SKA204

Högskolepoäng: 15 hp

Program: Statsvetarprogrammet

Handledare: Lotta Gröning

Examinator: Terrence Fell

Datum: 2021-05-31

ABSTRACT

En global pandemi uppstod under tidigt 2020 där Covid-19 spred sig fort över hela världen. Länderna var tvungna att ta till sig åtgärder för att bromsa antalet smittade och dödsfall. En ny typ av åtgärd som kallas för Lockdown infördes där regeringarna valde att stänga ner samhället helt. Sverige har dock tagit en mer passiv metod och förlitat sig på medborgaransvaret. Uppsatsen syftar till att undersöka beslutsfattningar och implementering av åtgärder i Sverige, Norge, Finland och Danmark. Förstahandsdata samlades in från regeringarnas hemsidor och statistik från World Health Organization. Kombinera vetenskapliga artiklar, tidningsartiklar och Oxford University stränghetsmätning. Implementeringsteori och Foucaults governmentality används som teori för att luckra upp förklaringsfaktorer bakom strategierna. Metoderna teoriprövande och komparativmetod används för att jämföra ländernas strategier och för att analysera data med hjälp av teorierna. Sverige valde en passiv strategi berodde på att de vill även minimera ekonomiska och sociala kostnader, dessutom vill Sverige sätta in endast åtgärder vid rätt tillfälle, vilket kräver goda kunskaper och utvärdering av situationen. Trots att stora skillnader i början av pandemin närmade länderna varandra vid senare tillfällen när det gäller implementering av åtgärder. I jämförelse av strategierna och statistiska siffror kan inte några direkta anknytningar fastställas gällande hård nedstängning och mindre smittade/dödsfall. Studiets resultat har öppnat en ingång till vidare forskning om nordiska coronastrategierna och speciellt fallet med den svenska coronastrategin.

Keywords/Nyckelord: Covid-19; svenska coronastrategi; Corona; coronastrategi; Norges coronastrategi; Finlands coronastrategi; Danmarks coronastrategi; Pandemi

INNEHÅLL

1	INLEDNING	9
1.1	Bakgrund.....	10
1.2	Syfte och frågeställning	11
1.3	Avgränsning	12
2	TEORI	13
2.1	Vad bör staten göra?.....	13
2.2	Governmentality.....	15
3	METOD OCH MATERIAL	17
3.1	Forskningsdesign	17
3.1.1	Teoriprovande metod.....	18
3.1.2	Komparativmetod.....	18
3.3	Validitet och reliabilitet	19
3.4	Datainsamling.....	20
3.5	Databearbetning och analys.....	20
4	RESULTAT	21
4.1	Vem har fattat beslut kring coronastrategi?.....	21
4.2	Vem bör fatta beslut kring coronastrategi?.....	22
4.3	Hur ser den svenska Corona strategi ut i jämförelse med grannländerna?	24
4.3.1	Danmarks coronastrategi.....	24
4.3.2	Norges coronastrategi.....	25
4.3.3	Finlands coronastrategi	26
4.4	Strategiutfall	26
4.5	Svenska strategiutfall.....	29
5	DISKUSSION	30

5.1 Fortsatt forskning	32
6 SLUTSATSER.....	33
REFERENSER.....	34

TABELL- OCH FIGURFÖRTECKNING

Tabell 1 Svenska strategi med anledning av det nya coronaviruset.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Tabell 2 Statiskt data för de fyra analysenheter	24 Fel! Bokmärket är inte definierat.
Tabell 3 Stränghetsmätningar av Oxford universitet.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.

FÖRKORTNINGAR

Förkortning	Beskrivning
WHO	World Health Organization
FHM	Folkhälsomyndighet.
KU	Konstitutionsutskottet
BNP	Bruttonationalprodukt

DEFINITIONER

Definition	Beskrivning
Lockdown	En nödsituation där människors frihet att förflytta sig begränsad eller förbjud på grund av fara (Cambridge Dictionary)

1 INLEDNING

11 mars 2020 höll WHO:s generaldirektör ett tal om viruset COVID-19 som har lett till en global pandemi. Virusets ursprung i Kina lyckades sprida sig till 114 länder, orsakade 4291 dödsfall och 118 000 blev smittade i samma stund som talet hölls. Generaldirektören uppmanade länder att ta snabba och aggressiva handlingar för att minimera spridningen av COVID-19. Samtidig bör länderna hitta en balans mellan att skydda medborgare, bevara mänskliga rättigheter, minimera ekonomiska och sociala kostnader (World Health Organization, Department of Reproductive Health and Research [WHO/RHR], 2020).

Alla länder har ett eget ansvar att på bästa möjliga sättet hantera Covid-19. Här skiljer strategierna mellan länderna, dock består de gemensamma målen detsamma: att minska spridningen, dödsfall och minimera ekonomiska och sociala kostnader. I strid mot Covid-19 världen över har länder valt att införa lockdown i samhället där endast essentiella verksamheter får vara öppna som till exempel matbutiker. Det har även tillkommit riktlinjer bland länder där begränsningar av folksamlingar är endast ett handfull antal. Storbritannien har exempelvis infört riktlinjer där endast 6 personer kan träffas utomhus, man får endast socialisera sig med familjemedlemmar och jobba hemma om det finns möjligheter (Cabinet office, 2021).

Covid-19 har drabbat Sverige hårdare i form av antal smittade och dödsfall jämfört med grannländerna. Här skiljer även strategierna åt, svenska regeringen har valt att inte införa lockdown utan håller samhället relativt öppet där skolor och olika verksamheter fortsatt vara öppna. Det tog flera veckor innan Sverige började agera mot Covid-19 jämfört med andra länder. Den svenska regeringen som många andra länder tvingas att förlita sig på medborgare och organisationer i förhoppning att de följer allmänna rådet, hålla avstånd och hygien för att minska smittspridningen. Medborgaransvar har i tidiga fasen varit central för den svenska strategin (Nygren & Olofsson, 2021).

I en global pandemi med ett snabbt spridande virus framstår lockdown som en behövlig åtgärd, dock har Sverige valt den motsatta riktningen. Genom att hålla samhället öppet och förlita sig på medborgaransvaret bildar den svenska coronastrategin ett intressant fall. Genom statistiska jämförelse om antal dödsfall och smittade mellan Sverige och sina grannländer framstår den svenska coronastrategin som ett totalt misslyckande. Det finns dock andra aspekter som kan förklara valet av den svenska coronastrategin vilket kommer att undersökas i denna uppsats. Det har även varit en förvirring kring vem som leder den svenska coronastrategin vilket kommer att klargöras med hjälp av implementeringsteori och Michel Foucaults governmentality.

1.1 Bakgrund

För att minimera influensapandemins effekt på nationen kan ledningen ta hjälp av olika interventioner. Exempel på interventioner som kan införas är: socialdistansering, ökad hygien och stänga ner olika verksamheter, alternativa organisationer. Interventioner kan bidra med extra tid genom minskad smittspridning och dödsantalet, detta ger forskare mer tid att utveckla vaccin innan fler smittas av viruset. Dock kan interventioner även leda till höga sociala och ekonomiska kostnader. National pandemistrategi har sällan tydliga riktlinje eller policy om vad som ska prioriteras. Detta beror på vilken situation som nationen befinner sig i och effekten av pandemin. Den ideala strategin beror på vad staten siktar på att åstadkomma med sina interventioner och framgång av ett mål kan sätta käppar för andra mål. Exempelvis kan staten ta till sig de tre interventioner som nämns ovan vilket kan minska smittspridningen dock leder interventioner till dyra direkta eller indirekta social och ekonomiska kostnader. Detta beror på att resurser behöver omprioriteras och ineffektivitet av exempelvis kollektivtrafik när socialdistansering införs där färre passagerare får finnas på kollektiva fordon. (Hollingsworth et al. 2011).

Den svenska coronastrategi enligt Lindström (2020) har en tendens av post-materialistiskt värderingar och postmodernism kultur. Kortfattat innebär post-materialistiska värderingar en omvandling från individuella fokuset på fysiska, materialiska värderingar till individuella fokuset på autonomi, rättigheter och friheter. Postmodernism kultur innebär brist på förtroende för auktoritet, rationalitet, vetenskap och teknik. Lindström menar att den svenska coronastrategin utgår från självsäkerhet för flockimmunitet, förlita sig på individuellt ansvar, förlita sig på evidensbaserad medicin. Detta leder i sin tur till att de åtgärder som saknar evidensbaserade fakta inte implementeras av ledningen. Sverige har inte heller koordinerat med WHO, EU eller grannländerna som också visar tendens på postmodernism kultur. (Lindström, 2020).

Bland den första publikationen av den svenska Corona strategin gjordes av Regeringskansliet april 2020. Här förklaras Sveriges situation i pandemin och sex olika punkter som beskriver regeringens arbete (Regeringskansliet, 2020). Tabellen nedan är tagen direkt från Regeringskansliets hemsida.

Tabell 1: Svenska strategi med anledning av det nya coronaviruset

1. Begränsa smittspridning i landet	Genom att begränsa smittspridningen vill regeringen avlasta sjukvården och skydda människors liv, hälsa och jobb.
2. Säkerställa resurs till hälso- och sjukvård	Regeringen arbetar med att se till att kommuner och regioner, där vården bedrivs, har alla nödvändiga resurser. Staten tar därför alla extraordinära kostnader som uppstår till följd av utbrottet, exempelvis högre kostnader för extra personal och skyddsutrustning.
3. Begränsa inverkan på samhällsutveckling	För ett fortsatt fungerande samhälle kartlägger regeringen de behov som finns och bidrar med de beslut och resurser som krävs för att säkerställa att exempelvis sjukvård, polis, energiförsörjning, kommunikation, transporter och livsmedelsförsörjning kan fortsätta sin verksamhet.

4. Lindra konsekvenser för medborgare och företag	Regeringen har presenterat krispaket för att mildra de ekonomiska effekterna av virusutbrottet för svenska företag, organisationer och myndigheter samt rädda människors jobb och försörjning.
5. Dämpa oro	Genom löpande information vill regeringen vara tydlig med vilka åtgärder som görs och varför. Regeringen direktsänder viktig information på regeringen.se och där finns även samlad information om regeringens arbete, åtgärder och beslut.
6. Sätta in rätt åtgärder vid rätt tillfälle	Regeringen följer utvecklingen av utbrottet av coronaviruset noga. Regeringen fattar de beslut som krävs, när de krävs, för att begränsa smittspridningen och motverka dess konsekvenser i samhället.

(Regeringskansliet, 2020)

Under mars 2020 när dödsantalet skenar till 535 personer initierar Sverige första åtgärden (World Health Organization. Department of Reproductive Health and Research. ,2021). Den 14 mars avrådde utrikesdepartementet medborgare som inte tillhör EU att avstå från att resa till Sverige, medborgare som tillhör EU kan resa till Sverige om det är absolut nödvändigt (utrikesdepartementet, 2020).

Ett år efter starten av pandemin skickade riksdagsledamoten för Moderaterna Tobias Billström en begäran till Konstitutionsutskottet om granskning av regeringen styrning under pandemin. I begäran lyfte Billström fram statistiska skillnader på antalet dödsfall och smittade mellan Sverige och grannländerna som en av anledningen varför regeringen bör bli granskad. Billström motiverade att regeringen har lett myndigheterna under den tidigare fasen av pandemin, dock på grund av passivitet har beslutsfattningen kring strategin delegerats till myndigheterna. FHM som har varit kärnan bakom strategin och förser regeringen med fakta och handlingsplan, trots att fakta motsäger experter på internationellt och på hemmaplan. Beslutsfattning, kommunikation, krishantering, krisledning är några områden som Billström menar att regeringen bör bli granskade för (Billström, 2021).

1.2 Syfte och frågeställning

En välplanerad strategi är ett viktigt verktyg i arbete för att minimera effekten av en pandemi på den egna nationen. Olika interventioner nya som gamla kan användas beroende på vad nationen prioriterar. Det har påstått att Sverige saknade koordinering med internationella organisationer och grannländer gällande coronastrategi, dessutom har FHM ledning ifrågasatt och kritiserat internationella experter kring olika sätt att hantera viruset. I rådande situation är det svårt att utvärdera vilket lands coronastrategi som är bäst utan att jämföra antal smittade alternativ avlidna. En god strategi är mer än bara statistiska siffrorna, det berör även statens hantering av social och ekonomiska kostnader under pandemi. Vidare krävs det goda koordineringar av ledningen och samarbete mellan myndigheter och medborgare. De nordiska

grannländer har aktivt i början av pandemi infört olika åtgärder för att bromsar upp smittspridningen medan Sverige väljer att utvärdera skadeläge för att implementera pricksäkra åtgärder.

Syfte med detta arbete är att undersöka närmare beslutsfattningar kring den svenska coronastrategi och jämför med Finland, Norge och Danmark under den tidigare skedet av Covid-19 utbrott.

- Vem har fattat beslutet kring coronastrategi?

- Vem bör fatta beslut kring coronastrategi?

- Hur ser den svenska coronastrategi ut i jämförelse med grannländerna?

1.3 Avgränsning

Uppsatsens analysenheter kommer att avgränsa sig till Sverige och grannländerna. Att inga andra länder valdes till denna studie beror på likheter hos de nordiska styrelseformerna vilket minskar oberoende variabler, detta leder i sin tur till mer preciserad resultat. Ur ett geografiskt perspektiv är det mer relevant att inte jämföra Sverige med länderna utanför Europa. Med gränserna tät intill varandra påverkar även Covid-19 spridning och samarbete som skulle vara intressant att tittar på även om det finns författare som motsäger samarbete mellan länderna. Covid-19 är en pågående pandemi där förändringar i data kan ske och oavslutade underökningar eller utvärderingar som kan påverka resultatet. Den insamlade data är från februari, mars och april vilket avgränsas till tidigt skede av pandemin. Denna avgränsning görs för att smala ner studien och fokusera på första vågen av pandemin. Studien av coronastrategin kommer också vara avgränsad till helheten och beslutsfattning från de ledande organen. Coronastrategin är varierande beroende på länder, den berör också många olika område i samhället allt från skolor, vården och miljö. Djupdykning i alla dessa områden är orimligt med tanken på den avsatta tiden för studien och uppsatsen storlek. I uppsatsen kommer coronastrategin att fokusera på de tre punkter som WHO:s generaldirektör nämnde vilket är skydda medborgare, minimera sociala och ekonomiska kostnader, vilket anser generella mål för en pandemi.

2 TEORI

Bo Rothstein ”vad bör staten göra?” och Michel Foucault ”governmentality” kommer att användas som teoretiska referensram där modern politisk rättighetsfilosofi lyfts fram med hjälp av normativ teori och empirisk forskning om vad staten bör/kan göra. Rothstein öppnar upp begreppet välfärdspolitik för diskussion. Aspekter som trygghet, valfrihet och service lyfts fram för att ge en bättre förståelse i både välfärdspolitiken och vad en stat kan/bör göra för sina medborgare. I frågan om vad staten kan göra använder Rothstein av implementering för att lyfta fram viktiga aspekter som organisering, policyutformning och legitimitet. Foucault biopolitics ur governmentality kommer ge en bättre förståelse om val av strategi och hur stater bör ta hänsyn till sina medborgare vid beslutsfattning.

2.1 Vad bör staten göra?

Välfärdspolitik

Det finns fyra olika delar som ingår i välfärdspolitiken:

- Offentligt producerad service – skola, äldreomsorg, sjukvård, offentlig reglerad och subventionerad bostadspolitik.
- Socialförsäkringssystem – sjukförsäkring, föräldraförsäkring, allmänna tilläggspension.
- Enhetligt bidragssystem – folkpension, barnbidrag.
- Behovsprövade insatser – kontantbidrag (socialhjälp), direkta insatser (missbruksvård, barnomhändertagande och kurativ socialpolitik).

(Rothstein, 2010, s. 30)

Den skandinaviska välfärdspolitiken utmärker sig i det avseende generellt för hela befolkningen till skillnad från vissa länder som använder sig av selektiv välfärdspolitik. Generell välfärdspolitik följer enhetliga regler och lika principen för hela befolkningen, dock sker individuell behovsprövning för bäst anpassa sig till individens situation. Den selektiv välfärdspolitik riktar sig på att stödja de med sämsta förutsättningar där behov av kontroll och integritetstörande undersökningar är stort (Rothstein, 2010, s.32–33).

2.1.1 *Två motsatta grundprinciper*

Autonomiprincipen syftar på statens neutralitet och lika behandling gentemot sin medborgare. Staten ska även fördela resurser lika och bidra med lika möjligheter för medborgare att fullfölja sitt livsprojekt. Den svenska autonomiprincipen speglar av grundlagen där exempelvis fri åsiktsbildning och religionsfrihet visar statens neutralitet och stöd. Den andra principen som kallas för kommittära principen innebär att staten tar ställning till vissa kollektiva moraliska principer. Staten har en skyldighet att skydda vissa gemensamma värderingar. Exempel på detta kan vara jämställdhetsarbete, skydda kulturella värderingar, social jämlikhet och andra liknande värderingar. Dessa två principer motsätter varandra genom att

kommunitära principen inskränker på medborgare valt dock emellertid förhåller dessa två principer till varandra. En stat som är neutralt måste också skapa ett likvärdigt samhälle vilket kräver att vissa moraliska ställning tas och implementera via skolning eller föreskrift (Rothstein, 2010, s.44–49).

2.1.2 Vad kan staten göra?

För att förstå sig på vad staten kan göra bör man förstå sig på statens rationellt beslutsfattande och rationellt genomförande. Detta görs med hjälp av tre kategorier inom implementeringsforskning som består av policyutformning, organisering och legitimitet. Genom att analysera kategorier substantiella och processuella karaktär kan implementeringen av ett åtgärdsprogram utvärderas. Substantiella karaktär innebär att analysera hur det centrala målet för åtgärdsprogram kan förändras när det når aktörer som ska förverkliga programmet. Processuella karaktär innebär samarbete mellan olika beslutskedjor från initiering av åtgärdsprogram till slutet (Rothstein, 2010, s.93–95).

Under utformning av politiska åtgärder bör många aspekter tas till hänsyn. Att ett samhällsproblem kan lösas teoretisk betyder inte att det är möjligt. Aspekter som etiska, ekonomiska och legala problem kan stoppa utformningsprocessen innan initieringen. För att ett åtgärdsprogram ska ge bäst effekt på samhällsproblemet bör policyn vara precisa och tydliga. Detta kräver goda kunskaper om samhällsproblemet och eventuell empirisk forskning. I vissa fall är staten tvungen att agera trots avsaknad av kunskap på grund av storleken av samhällsproblem eller påtryckningar från medborgare och medier. Vid implementering arbete kan den operativ förhållande vara antingen statiska eller dynamiska vilket vid den sist nämnda kräver noggrann planering och anpassningsförmåga. Staten kan välja mellan reglerande och interventionistisk insats beroende på hur väl intervenerad åtgärdsprogrammet ska vara mot medborgare (Rothstein, 2010, s.95–99).

Genomförandet av åtgärdsprogram finner stor vikt vid genomförandet och kräver tillräckliga resurser, motiverad och kunnig personal, dessutom ska kontinuerliga utvärderingar av process och ansvariga utföras. Trots god planering, precisering av mål och tillräckliga resurser finns inga garantier på att åtgärdsprogram blir lyckade. Under genomförande fasen ska programmet genomgå många organisationer och personal vilket kan misstolka eller omarbeta, detta beror på att personalen preferenser eller organisationskultur som kommer i påverkan av programmet (Rothstein, 2010, s. 114–117).

Ett triangeldrama av ansvarsutkrävande sker ofta när ett åtgärdsprogram visar sig vara misslyckande. Staten har sitt ansvar i att koordinera och styra producenten som är organisationer och myndigheter som är mellanhand för staten och dess medborgare. Det är oftast svårt att identifiera vilken organisation som bär ansvar för vad eftersom det komplexa nätverket av organisationer om åtgärdsprogrammet har genomgått. Den långdragna och komplexa implementeringsprocessen stödjer dock decentraliseringen av implementering och ansvar, detta gör att det lokala styre kan anpassa åtgärdsprogram till den mån som behövs. Staten kan med hjälp av strukturera genomförandeprocess sträva efter antiperfektionist åtgärdsprogram där ett bredare träffbild kan accepteras. Vidare kan staten centralisera

decentralisering vilket innebär att hålla ihop ansvar- och maktfördelning, detta leder i sin tur enkelhet i utvärdering och kontroll (Rothstein, 2010, s.118–127).

Sist men inte minst är statens legitimitet. För att kunna förstå sig på hur legitima statens åtgärdsprogrammet är ställs tre frågor om vilken mån medborgare:

- Tolerera statens/förvaltningens interventionen
- Accepterar dess beslut i den mån dessa är menade att påverka individer eller grupperns beteende
- Samarbetar med staten/förvaltningen där denna har satt mål eller definierat gränserna för vad som ska åstadkommas

(Rothstein, 2010, s.132)

2.2 Governmentality

Termen ”conduct to conduct” dyker upp ofta i samband med governmentality. Conduct är ett engelskt ord som innebär att leda, dirigera eller guida. Om conduct uppfattas som verb innebär det att conduct syftar inte endast på statens ledarskap utan även individens självstyre, att den enskilda medborgarens rätt att bestämma över sig själv och hur den vill leva sitt liv. Om conduct i stället uppfattas som substantiv innebär att individers beteende och handlingar i slutändan bildas en norm för först en själv men sedan kan spridas beroende på rationalitet. Kombinera staten ledarskap med uppfattningar av conduct som verb och substantiv formar governmentality, med andra ord försöker staten att forma medborgare efter en viss norm i stället för att bestämma över sina medborgare (Dean, 2009, s. 17–18). Governmentality formar ett ramverk för att analysera staten, individer och länken mellan dessa två. Detta ramverk väcker även frågan om relation mellan politik och etik. Dean menar på att det finns situationer där individer utför skadliga beteenden vilket visar ett misslyckande i att styra sig själv. Ett etiskt dilemma uppstår då mellan politik och etik där staten måste välja mellan att inskränka på individens självstyre eller går emot sina principer om att skydda medborgare (Dean, 2009, s. 20).

Foucault governmentality är uppdelad i många grenar, dock den grenen som är relevant för denna studie är bio-politik. Foucault beskriver bio-politik som en politik gällande liv och population. Denna typ av politik berör populationens hygien, vård, levnadsstandard och andra levnadsaspekter. Vidare berör bio-politiken även de ekonomiska, geografiska, sociala och kulturella område. Den interna bio-politik rikta som på ovan nämnda område dock inom staters gränser, medan den externa bio-politik riktar sig på internationella plan som berör exempelvis migranter, flyktingar, turister (Dean, 2009, s. 118–119). Medan den disciplinära makten syftar på att styra individuella i samhället riktar den bio-politikens makten på kollektiviteten av populationen. Vidare pratar Foucault om suveränsmakt som innebär rätten till att utöva makt inom territoriellt område och de som befinner sig inom den (Dean, 2009, s. 119, 123–124). Kortfattat är bio-politikintresse i människors säkerhet och välmående både inom och utanför gränserna. Foucault gör en distinktion på metodologi mellan de tre former av makt som nämns ovan. Disciplinära makten riktar på att övervaka, isolera och kontrollera individer, med andra ord reglering av ”allt” i samhället (Foucault, 2009, s. 45). Den suveräna makten instrument är lagar, förordningar och regleringar (Dean, 2009, s. 124). Bio-politiken

strävar inte efter en totaliserande makt och inte heller vilja att styra enskilda individer (Dean, 2009, s. 119). Genom kunskap, rationalitet och teknik om klassindelning, statistiska metoder och mätning av populationen som till exempel födsel, dödlighet, lantbruk konsumtion och produkt. Ur dessa mätningar växer även kunskaper om sjukdomar och fattigdom vilket leder till interventioner och synliggöra bio-politikiska styrningsmetoden. Med hjälp av data och kunskap kan populationen förstå sig på sina handlingar. Staten i den mening behöver inte alltid aktiv agera genom reglering och lagstiftningar utan kan låt populationen själv reglera sina beteende och handlingar (Means, 2021).

2.3 Medborgaransvar

Den bio-politiska styrningsmetoden speglar begreppet medborgaransvar där den svenska staten väljer att förflytta makten till medborgare att själv tar ansvar gen emot sig själva och andra i samhället. Här lyser även den suveräna makten igenom och Foucault conduct to conduct i och med att medborgare hos den svenska staten få möjligheten till individuella självstyre (Dean, 2009, s. 17–18). Densvenska strategi om medborgarsansvar begynnare också av begreppet postmodernismen (Lindström 2020). Postmodernismen i denna avseende ligger i motpoler till den biopolitiska styrningsmetoden där begreppet syfta på en opposition mot modern auktoritet, rationalitet och vetenskap.

3 METOD OCH MATERIAL

För att kunna besvara på frågeställningarna bör relevanta information vara insamlad och applicering av rätt metod. Fallstudie metoden kommer användas för att lyfta fram de som står bakom den nordiska coronastrategin. Metoden används tillsammans med teorierna för att urholka strategin och ger en bättre förståelse för Sverige tillvägagångsätt i den tidigare fasen av pandemin.

Komparativmetoden kommer användas för att jämföra den svenska strategin med sina närmaste nordiska länder. Här är syftet att lyfta fram skillnader och likheter mellan strategierna i ett försök att utvärdera ledningens handlingar vilket bidrag till uppsatsen huvudfrågeställning, vem bör bestämma. Coronastrategi är ett aktuellt ämne vilket gör att information förändras ständigt i samband med pandemins utveckling och nya studie. De insamlade information kommer att avgränsa till en tidsperiod och mesta del av förstahandskälla från regeringarna och andra offentliga organisationer. Utöver teori och tillvägagångsätt kommer metodkapitel även att bearbeta operationalisering av teoretiska begrepp, datainsamling, forskningsetiska övervägande, resonemang kring validitet och reliabilitet.

3.1 Forskningsdesign

Uppsatsen kommer att utgå från fallstudie forskningsdesign som innebär att undersöka data inom en given kontext, med hjälp av fördjupande undersökning kan komplexa fenomen förklaras. Fallstudien avgränsas till ett litet geografiskt område eller grupp av individer som undersökningsämne. Det finns tre kategorier inom fallstudien vilket är teoriprovande, teoriförklarande eller teoribeskrivande fallstudie (Zainal, 2017). Här kommer provande fallstudie att användas för att förklara fenomenet med den svenska coronastrategi. Fördelen med fallstudie är avgränsningen till ett mindre område vilket minska variabla och isolera fenomenet, detta leder i sin tur till att förklaringsfaktor kan precisera. En annan fördel är att detaljerade kvalitativt resultat i fallstudie ofta bidrag till förståelse av komplexa verkliga situationer. Exempelvis i studie där fokuset ligger på hur ofta en strategi implementeras kan med hjälp av fallstudie tolka hur och varför strategi implementerades. Nackdelar med fallstudie är brist på stränghet vilket tillåter forskaren egna preferenser eller slarvighet påverka resultatet. Nästa nackdel är den minimala möjligheten att göra en vetenskaplig generalisering eftersom studieobjektets storlek är avgränsad (Zainal, 2017). Sverige har valt att agera annorlunda till skillnad från grannländer gällande coronastrategi vilket gör att fallstudie blir den perfekta metoden. Genom att fokusera på de närmaste grannländer till Sverige avgränsa till ett geografiskt område och unikt fenomen. Genom att följa forskningsetiken och noggrann beskriver alla steg i studiet kan risken för slarvighet och egna preferenser undvikas. Vad gäller vetenskaplig generalisering är självklart en nackdel för studiet, dock är den svenska coronastrategifallet unik i sig, vilket vore sig svårt att generalisera resultatet i andra studier.

3.1.1 Teoriprövande metod

För att studera den svenska coronastrategin bör en kvalitativ studie inom ramar för fallstudie applicerat för att kunna fördjupa sig i själva strategin och vilka beslutsfattningar som har fått den svenska strategin framstå som unik. Som nämns ovan kommer teoriprövande fallstudie att användas som metod för att besvara frågeställningarna. Ett teoriprövande fallstudie syftar på att samla empiriska belegg för att besvara på ett samhällsfenomen. Förklaringsfaktor kan åstadkommas med hjälp av systematisk jämförelse av varierande analysenheter. Mest lika design som är en metod inom teoriprövande studie kommer att användas för att välja ut analysenheter. I Mest lika design välj fall med naturliga variation men så pass lika som möjligt på relevanta oberoende variabler (Esaiasson et al., 2017). Länderna är mest lika i sina styrelseskick och organisering, dock skiljer den oberoende variabel åt vilket talar för valet av denna metod. Den oberoende variabel i fallet är coronastrategierna, beroende variabelerna blir förklaringsfaktorn som uppsatsen fastställer efter studien. Några problem som kan uppstå med mest lika metoden är att det är omöjligt att hitta helt lika analysenheter vilket leder fler variabler kan uppstå, detta försvåra arbete att precisera förklaringsfaktor. Däremot om länderna är för lika saknar i stället nödvändig variation vilket försvårar jämförelse av variabler (Esaiasson et al., 2017). I den avseende för studie av svenska coronastrategin och grannländer är analysenheter lika i styrelseskick, dock redan vid insamling av material framkom tydliga skillnader vid oberoende variabler. Just i denna fallstudie där huvudsyfte är att undersöka svenska coronastrategin, med för stor variation kan skapa förvirring och missvisande förklaringsfaktor.

Uppsatsen syfte är reda ut vem som har/bör bestämma över coronastrategin med avgränsning till nordiska länder. Rothstein bok anser då som relevant teori eftersom han utgår från välfärdsstater för att sedan diskutera vad stater bör göra för sina medborgare. Implementeringspolitik och välfärdsstat uppfyller kriterier för att göra en analys av den formulerad frågeställning. För att sedan kunna förstå sig på statens makt och effekt av statens agerande bör Foucault teori om bio-politics inom governmentality användas. Bio-politics lyfter fram olika aspekt som berör en människas liv, exempelvis kultur, social, ekonomi med flera. Detta blir relevant inte för att syftet är att undersöka coronastrategin påverkan på individer utan snarare hur staten arbete med strategin måste ta hänsyn till medborgare. Sammanfattandevis berör dess två teorier varandra och med ovanstående motivation anser lämplig för att besvara uppsatsens syfte.

3.1.2 Komparativmetod

Normalt brukar komparativmetod relatera med mätningar mellan analysenheter i formstatistik eller experimentellt (Lijphart, 1971, s. 683). I Denna fallstudie kommer komparativmetoden att utgå från Lijphart definition. Komparativmetod enligt Lijphart används för att hitta empiriska förbindelse mellan variabler. Metoden består av två element där den första syftar på att ” fastställa generella empiriska relationer mellan två eller flera variabel”, den andra element innebär att ”alla andra variabel är kontrollerad och hålls konstant” (Lijphart, 1971, s. 684). Dessa två element är dessutom oskiljbara eftersom man inte kan fastställa empiriska relationer utan att kontrollera andra variabel. Den komparativmetoden liknar den statistiska metoden. För att upptäcka relationen mellan två

variabler bör partiell korrelation implementeras, detta innebär att tilläggs variabel kontrolleras av forskare för att lyfta fram förklaringsfaktor mellan de två huvudvariablerna. Den statistiska metoden rikta sig på ett mer matematiskt tillvägagångsätt med många analysenheter och systematisk kontroll. Den komparativmetoden har färre antalet analysenheter vilket omöjliggöra implementering av partiell korrelation. I stället kan man direkt jämföra analysenheter med varandra tills en förklaringsfaktor visar sig (Lijphart, 1971, s. 684). Enligt Lijphart kan den komparativmetoden användas tillsammans med fallstudie metoden eller i vissa typer av fallstudie använda delar av komparativmetod (Lijphart, 1971, s. 690–691). Den komparativ metoden som använd i uppsatsen kommer att direkt jämföra ländernas strategi utifrån agerandet, implementering av åtgärder, statistik och stränghets mätning som utförde av Oxford University. Genom att jämföra dessa variabler kan eventuella skillnader eller likheter komplementära fallstudiet och eventuellt förklaringsfaktorer.

3.2 Operationalisering

Implementeringsteori klargör olika aspekter som staten bör ta hänsyn till när en policy implementeras. Rothstein implementeringsteori består av tre huvudpunkter: policyutformning, organisering och legitimitet (Rothstein, 2010, s.93–95). Med hjälp av denna teori kan den svenska coronastrategi sex punkter (tabell 1) utvärderas. Regeringen utvärderas från policyutformning aspekten där Rothstein mena att det bästa alternativet på ett åtgärdsprogram är precision och tydlighet (Rothstein, 2010, s.95–99). Vid organiserings aspekten har regeringen ett koordineringsansvar medan myndigheter implementera åtgärdsprogram, här krävs goda kunskaper, tillräckliga resurser och motiverad personal. Denna aspekt berör hela strategiplan dock störst punkt 3 (tabell 1) där regeringen ser till att myndigheter och verksamheter ska hållas på fötterna under pandemin. Legitimitet är en mer komplicerad aspekt speciellt under pandemi där vissa åtgärder bör implementera trots avsaknad tolerans eller acceptans från folket.

Foucault styrningsteori innebär sättet staten styr individer i samhället utifrån makt perspektiv (Dean, 2009, s. 119). Bio-politik som är central för uppsatsen mena på att staten styr individer utifrån kollektivet. Statens sätt att utöva makt och implementera åtgärder kan analysera med hjälp av Oxford universitets stränghetsmätning som basera på antalet åtgärder som länderna världen över har tagit till i försökt att bekämpa Covid-19 (Thomas, e.tc. 2020). Olika åtgärder som har tilltagit av staterna kan utvärderas utifrån totalitär makt, disciplinärmakt, suverän makt eller bio-politiken påverkan. Vidare kan Foucault conduct to conduct vara till hjälp att analysera staten eventuella överträdelse i individuella rättigheter.

3.3 Validitet och reliabilitet

Validitet definieras som frånvaro av systematiska fel och överensstämmelse mellan teoretisk definition och operationella indikatorer. Validitet är kan definieras på två sätt, bergrepsvaliditet som innebär ”överensstämmelse mellan teoretisk definition och operationell indikator” och resultatvaliditet som innebär att forskaren mäter det hen avser att mäta (Esaiasson et al.,

2017). Uppsatsen fokus att besvara vem som bör bestämma ett lands coronastrategi tar hjälp av makt- och implementeringsteori. Valet av teori utgår med andra ord från syfte och problemformuleringen där regeringarnas agerande, organisationernas agerande och beslutsfattningar blir indikatorer motsvara teorierna.

Reliabilitet innebär frånvaro av slumpmässiga eller osystematiska fel, med andra ord ska resultat kunna upprepa av andra (Esaiasson et al., 2017). Noggrannhet och korrekt användning av mätinstrument kommer ligga i åtanke under hela uppsatsen. Noggrann källhänvisning, kritisk datainsamling, redogörelse av alla steg, hänsyn till forskningsetik kommer att kombinera med validitet för att försäkra om god resultatvaliditet.

3.4 Datainsamling

Som nämns i avgränsningen kommer data att samlas in från de tre första månaderna av pandemin. Data kommer från förstahandskälla, alltså publicerade information från analysenheternas regeringar och organisationers hemsida. Data från WHO och Oxford University kommer också att finnas med för att komplettera studiet. I studiet förekommer även vetenskapliga artiklar och tidningsartiklar för att lyfta fram olika perspektiv av fallet.

3.5 Databearbetning och analys

De insamlade data av länderna kommer att presenteras som empiriskt material som sedan ska analyseras. Därefter kommer beslutsfattningar och implementering av åtgärder att utvärderas med hjälp av Rothstein implementeringsteori, legitimitet och två motsatta grundprinciper. Med beslutsfattningar mena båda aktiva beslut som länder har valt att genomföra eller avstår, det kan vara till exempel Lockdown. En stränghetsmätning från Oxforduniversitet kommer även att användas för att lyfta fram ländernas stränghet, detta i sin tur hjälper med uppfattningen vad länder åtgärder under pandemin. Vidare kommer governmentality med inriktning i bio-politik användas för att analysera varför länderna har till exempel avstått från vissa åtgärder eller effekter av åtgärderna. Andra aspekter och åsikter kommer också att lyfta fram för att belysa den svenska coronastrategin vilket kommer skapa en diskussion som är relevant för studiet.

3.6 Forskningsetiska överväganden

Fyra principer som Vetenskapsrådet har lyft fram gällande forskningsetik är; tillförlitlighet, ärlighet, respekt och ansvar (Vetenskapsrådet, 2021). För att uppfylla dessa principer kommer alla insamlade material vara noggrant refererat för att läsarna ska kunna granska uppsatsen. Analysen av studiet kommer att ske så opartisk som möjligt för att öka tillförlitligheten.

4 RESULTAT

I detta kapitel kommer resultatet av studiet att presenteras, frågeställningar kommer att besvaras. Vidare kommer insamlade data att analyseras med hjälp av teorierna och metoderna som nämns i att föra kapitel. De två frågeställningarna som ska besvaras är; vem har/bör fattat beslut kring coronastrategi? Hur ser den svenska coronastrategin i jämförelse med grannländerna?

4.1 Vem har fattat beslut kring coronastrategi?

Under de tre månaderna februari, mars och april har alla tre grannländerna till Sverige agerat väldigt lika. Danmark, Finland och Norge stängde i tidigt stadiet av pandemin ner gränserna för resenärer utan medborgarskap, detta i försökt att bromsa smittspridningen inom gränserna. Här har regeringen hos grannländerna aktivt styrt strategi med hjälp av deras hälsomyndighet som är jämförbart med FHM. För att regeringarna ska kunna aktivt implementera åtgärder krävs också aktivt arbete av stortinget (riksdagen) att rösta igenom lagförslag. Detta ger regeringarna rätten att implementera tillfälliga åtgärder mot Covid-19 (Statsministeriet, 2020; Justitieministeriet och allmän säkerhet, 2020; Social -och hälsovårdsministeriet, Statsrådets kommunikationsavdelning, 2020).

De åtgärderna som länderna har valt att implementera är liknande till varandra. Exempelvis tidig gränsstängning som minskade rörelsefrihet för icke medborgarna. Sverige implementerade denna åtgärd dock inte hårdare än en rekommendation från utrikesdepartementet (utrikesdepartementet, 2020). Åtgärder i form av Lockdown utfördes av grannländerna relativt snabbt efter att WHO:s generaldirektör förklarade Covid-19 som en global pandemi. Regeringarna valde snabbt att stänga ner icke viktiga verksamheter och även verksamheter som har stora folksamlingar, detta gäller skolor, bibliotek, fritidsanläggningar och liknande (Statsministeriet, 2020; Premiärministerns kansli & ministeriet för hälsa och vård, 2020; Statsrådets kommunikationsavdelning, 2020). En unik åtgärd som verkligen begränsar rörelsefriheten är när Finland förbjöd medborgarna att resa mellan länen, bör att på bästa sätt övervaka och bromsa smittspridningen (Eduskunta riksdagen, 30-03-2020). Länderna har även tagit till sig råd angående hantering av Covid-19 från WHO, det gäller till exempel två meters avstånd och karantän för de smittade under två veckor. I Finland har en samordningsgrupp tillsatt av regeringen med ministrar för att öka effektiviteten i verkställande arbete och övervakning av Covid-19 i landet (Statsrådets kommunikationsavdelning, 2020). Trots samordningsgruppens tillsättning har finska regeringen aktivt styrt strategin och implementerat åtgärder vid behov, detsamma gäller Norge och Danmark.

I Sverige har styrningen sett annorlunda ut. De sex punkterna; 1. Begränsa smittspridningen i landet, 2. Säkerställa resurser till hälso- och sjukvården, 3. Begränsa inverkan på samhällsutveckling, 4. Lindra konsekvenser för medborgare och företag, 5. Dämpa oro, 6. Sätta in rätt åtgärder vid rätt tillfälle (Regeringskansliet, 2020). Publicerade på regeringens hemsida som en överblick över strategi. Regeringen har valt att förlita sig mer på medborgaransvar och decentralisera beslutsfattning till organisationer och kommuner. FHM har stor inflytande i

coronastrategi och kan uppfattas som att de leder strategin. FHM beskriver sitt arbete som riskbedömning, övervakning och åtgärdsimplementering. De har ett samarbete med huvudaktörer som regeringen, socialstyrelse och myndighet för samhällsskydd och beredskap (Folkhälsomyndigheten, 2020-06-16). FHM har aktivt publicerat hur allmänna råd och föreskrifter om hantering av Covid-19, hur medborgare och verksamheter ska förhålla sig till den rådande pandemi. I en av föreskrifter beskrevs allmänna råd till både medborgare och verksamheter gällande hygien och avstånd (Folkhälsomyndigheten, 2020-04-16). Begäran om granskning av regering som skickade in till konstitutionsutskottet av Tobias Billström som är ledamot för Moderaterna kan delvis användas för att bekräfta styrning hos den svenska coronastrategin. Han menar att regeringen har lett strategin men på ett passivt sätt, dessutom har beslutsfattning delegerats ner till myndigheterna (Billström, 2021). Billström påstående stämmer rätt bra överens med den svenska coronastrategin. Regeringen följer sin strategi med att sätta in rätt åtgärder vid rätt tillfället vilket kan anser passivt. Vad gäller delegering så har FHM varit ansiktet utåt men ändå har haft samarbete med regering. Anders Tegnell som är statsepidemiolog har dagligen pressträff för att uppdatera folket om Covid-19 situation (Sundholm, 2020). Här uppfyller även steget dämpa oro hos folket som är en av strategi för Sverige. Det har skett ett samarbete mellan myndigheter och regeringen vilket är det samma som grannländernas arbete.

Sammanfattandevis kan den svenska coronastrategin uppfattas som saknad av styrning, men genom regeringens passivitet till åtgärder har denna bild förstärkts. Grannländernas regeringar har aktivt tagit till åtgärder, även detta bidrag till bilden av att den svenska coronastrategin saknar styrning.

4.2 Vem bör fatta beslut kring coronastrategi?

En välfärdsstat har skyldigheten att förser sina medborgare med offentligt producerat service, Socialförsäkringssystem, enhetligt bidragssystem och behovsprövande insatser (Rothstein, 2010, s. 30). Pandemin har dock haft stor påverkan på välfärdspolitiken där viss service uppehåll eller avsaknad på grund av resursbrist. Som ett parlamentariskt styrelseskick har regeringen, riksdagen och myndigheter gemensamma mål att leda landet. Regeringen initierar nya lagar eller lagändringar som riksdagen ska rösta igenom, sedan är det upp till regeringen och myndigheter att implementera och verkställa beslutet (Regeringskansliet, 2017). En stat står inför två motsatta grundprinciper, autonomi- och kommunitärprincipen. De två principer speglar båda pandemi och coronastrategi hos länderna. Autonomiprincipen innebär att staten ska hålla sig neutrala och förlita sig på att människor kan fatta egna beslut över sig själva, principen speglar även lagar som till exempel rörelsefrihet. Under pandemi har regeringar inskränkt sig på denna princip vid implementering av åtgärder. Regeringarna har också vänt sig till sina medborgare och väljer att förlita sig på medborgaransvaret, med andra ord följer regeringarna autonomiprincipen (Rothstein, 2010, s.44–49). Medborgaransvaret kan också förstå utifrån bio-politiken metodologi där genom publicering av data, mätningar och små interventioner kan staten bidra med information till populationen, i sin tur genom individuella rationalitet kan människor fatta vettiga beslut. Bio-politik och autonomiprincipen går dock emot varandra i den avseendet att bio-politik invadera neutralitet

mellan staten och medborgare, dock inte sikta teori på individer utan en hel population vilket minskar inskränkningar i enskilda individers liv (Means, 2021). Kommunitärprincipen syftar på att staten ska ta ställning till kollektiva moraliska principer (Rothstein, 2010, s.44–49). Detta är extremt viktigt under pandemi speciellt när nya åtgärder implementeras. Staten frångår neutraliteten och börjar reglera och styra utifrån moraliska värderingar som att skydda äldre och riskgrupper i pågående pandemi. Inskränkningar är godtagbara så länge implementeringsprocessen har gått rätt till. Tre kategorier som staten bör ta hänsyn till vilket är policyutformning, organisering och legitimitet (Rothstein, 2010, s.93–95). Riksdagen hos Danmark, Norge och Finland har röstat igenom lagförslag som ger regeringarna makten att snabbt implementera åtgärder mot Covid-19. Samtidigt samarbetar regeringarna med myndigheter för att organisera sig för eventuell implementering (Statsministeriet, 2020; Justitieministeriet och allmän säkerhet, 2020; Social -och hälsovårdsministeriet, Statsrådets kommunikationsavdelning, 2020). Goda policyutformning kräver noggrant arbete, kunskaper och anpassningsförmåga (Rothstein, 2010, s.95–99). Genom att regeringarna behöver sätta in åtgärder snabbt för att minska smittspridningen finns det risker för att brister uppstår. Detta undviks genom att riksdagen kan när som helst stoppa implementeringen genom omröstning och provperioden för åtgärder är kort så som två veckor eller en månad i taget (Premiärministerkansliet & ministeriet för hälsa och vård, 2020; Eduskunta riksdagen, 30-03-2020). Sist men inte minst är legitimiteten av åtgärderna. Här avgör den gruppen eller medborgare som är berörd av åtgärderna om beslutsfattningen är godtagbar. Den bedömning kan också göra av beslutsfattarna eller de som inte blir berörda av beslutet. Att beslutsfattningen inte ska påverka av korruption eller gynna någon är givet i Rothstein diskussion. Här utgår legitimitet från att inte inskränker mottagarna av implementering eller beslutsfattning på något sätt (Rothstein, 2010, s. 30).

Återgår till vem som bör fatta beslut kring strategi. Här behöver analysen utgå från två perspektiv, kunskap och makt. Utifrån kunskap perspektiv så har regeringarna inte tillräckligt med kunskap om Covid-19 och eventuella erfarenhet för att hantera en pandemi. Här har experter av Covid-19 och pandemi mer erfarenhet på grund av sin studie och information som delas emellan de (Rothstein, 2010, s.95–99). Från maktperspektiv så har regeringarna mer makt i jämförelse med experter eller myndigheter. För att implementera åtgärder behöver ett godkännande från riksdagen vilket betyder att det mest ideala alternativ är att regeringen styr (Regeringskansliet, 2017). Utifrån dessa två perspektiv kan man tydligt se att det är omöjligt och dumdrigt att välja ett alternativ. Regeringarna har som nämnt tidigare arbetat tillsammans med myndigheter och experter för att utvärdera vilka åtgärder som behövs inom sina egna gränser. Ett annat perspektiv utgår ifrån medborgaransvar är att tillskillnad från andra regeringar har Sverige förlitat sig helt på medborgare (Nygren & Olofsson, 2021). Då uppstår frågan; bestämmer regeringen eller folket strategin. Här kan också bio-politik användas för att förstå situationen. Regeringen och myndigheter har dagligen besvarat på folkets frågor och uppmanat till allmänna råd men i slutändan är det upp till folket att följa rådet eller inte. Som bio-politik metodologi förlitar staten på populationens rationalitet att välja den bästa handlingen (Means, 2021). Fler rapporter har dock visat att svenska folket inte följer restriktionerna, Beteendevetaren Erik Anger menar på att reglerna kring restriktioner är för otydliga (Brusén, 2020). Detta har dock inte varit ett problem för grannländerna eftersom regeringarna tydligt tagit till åtgärder och stänga ner samhället, vilket gör att medborgarna vet

vad som gäller. I Norge kan medborgarna få böter eller fängelse om de bryter mot restriktionsreglerna.

För att sammanfatta den här frågan så krävs en tydlig och kunnig ledning för att bestämma strategin, dessutom kräv en viss implementeringsmakt från ledningen. Mest ideellt skulle vara ett samarbete mellan myndigheter, regeringen och riksdagen vilket alla länderna har gjort. Att förstå vem som bör bestämma innebär ungefär samma process som implementering i forskningen. Man bör betrakta över kunskap och empiriska material för att utforma policy eller i detta fall strategi, sedan bör även legitimiteten och organiseringen betraktas för att på bästa sätt implementera åtgärder vid behov (Rothstein, 2010, s.93–95; s.132).

4.3 Hur ser den svenska Corona strategi ut i jämförelse med grannländerna?

Tabell 2. Statiskt data för de fyra analysenheter

Land	Februari	Mars	April
Sverige	<ul style="list-style-type: none"> • Smittade:14 • Dödsfall: 0 	<ul style="list-style-type: none"> • Smittade: 4,834 • Dödsfall: 385 	<ul style="list-style-type: none"> • Smittade: 21,601 • Dödsfall: 2,585
Danmark	<ul style="list-style-type: none"> • Smittade: 3 • Dödsfall: 0 	<ul style="list-style-type: none"> • Smittade: 3,039 • Dödsfall: 90 	<ul style="list-style-type: none"> • Smittade: 9,356 • Dödsfall: 452
Finland	<ul style="list-style-type: none"> • Smittade: 3 • Dödsfall: 0 	<ul style="list-style-type: none"> • Smittade: 1,418 • Dödsfall: 17 	<ul style="list-style-type: none"> • Smittade: 4,995 • Dödsfall: 211
Norge	<ul style="list-style-type: none"> • Smittade: 15 • Dödsfall: 0 	<ul style="list-style-type: none"> • Smittade: 4,641 • Dödsfall: 39 	<ul style="list-style-type: none"> • Smittade: 7,738 • Dödsfall: 210

(Our World in Data, 2021)

4.3.1 Danmarks coronastrategi

Den 27 februari 2020 fick Danmark sitt första Covid-19 fall och därefter gick den danska hälso- och läkemedelsmyndigheten ut med nya rekommendationer. De som har återvänt från riskområdena bör stanna hemma i minst två veckor. Däröver uppmanar chefen för Socialstyrelsen att arbetsgivare och utbildningsinstitutioner följa och stödja rekommendationer (Hälsoministeriet och äldre, 2020).

11 mars 2020 höll Danmark statsminister Mette Frederiksen ett tal för danska folket där hon uttrycker allvaret av Covid-19 och spridningsrisken som skenar. Statsminister uppmana folket att hålla avstånd från nära och kära trots den svåra tiden där gemenskap behövs. Regeringen

lägger stort ansvar på medborgare och företag att följa rekommendationer och de ytterliga restriktion som kommer att införas. Regeringen väljer att stänga skolor, bibliotek, fritidsanläggningar och andra icke viktiga verksamheter. Tjänstemän som inte utför kritiska funktioner skickas hem. Högsta antalet personer som får träffas inomhus sänkt från 1000 till 100, där bland ska pubar och nattklubbar stängas. Regeringen uppmanade även att privata företag och organisationer att göra detsamma. Dessa åtgärder tas i bruk under två veckor för att bromsa smittspridningen i Danmark (Statsministeriet, 2020).

Genom de kraftiga åtgärderna som har gett goda resultat har regeringen tillsammans med Statens Serum Institut (SSI) och ekonomiska expertgrupp planerat för eventuella återöppning av samhället i maj 2020. Detta innebär att butiker, skolor och detaljhandel kan återöppnas under regeringens riktlinje om fysiskt avstånd och öppettider. Olika former av fysiska aktiviteter kan återinföras dock gäller endast utomhus och inga åskådare. Småningom kommer samhället att öppnas mer genom olika faser dock krävs det på goda resultat i smittspridningskurva (Danska regeringen, 07 maj 2020).

4.3.2 Norges coronastrategi

I tidigt skede valde regeringen att stänga gränsen för icke medborgare i försök att bromsa smittspridningen. Mitten av mars i samband med stängning av gränsen införde reglering kring isolering för de som är smittade och karantän för inresande medborgare. De som är smittade ska isolera sig från andra människor och till bästa mån sina familjemedlemmar, smittade personen får inte heller isolera sig på ett annan ort än sitt hem. Detta för att minska risken att sprida viruset på andra kommuner. De som anländer till Norge ska sitta i karantän i 14 dagar och förbjuds att ha nära kontakt med andra människor. Nära kontakt innebär fysiskt avstånd på närmare än två meter i mer än 15 minuter eller direkt fysisk kontakt. De som bryter mot karantäns eller isolerings regleringar kan få böter eller högst sex månader fängelse (Ministeriet för hälsa och vård, Utrikesministeriet & Justitieministeriet och allmän säkerhet, 2020).

Stortinget likvärdig som svenska riksdagen röstade 21 mars 2020 igenom en lagstiftning som ger regeringen makten att införa tillfälliga åtgärder för att minska effekten av Coronavirus. För att kunna skydda konstitutionen och undvika eventuella monopol av beslutsfattning kommer lagen vara aktiv i en månad och alla regeringens beslut kan blockera av en tredjedel av Stortinget röster (Justitieministeriet och allmän säkerhet, 2020). Tre dagar efter lagstiftningen träder i kraft inför regeringen en långlista på reglering som inte är långt ifrån vad danska regeringen infördes. Oväsentliga verksamhet både privata och offentliga ska stängas, daghem eller grundskolan hålls endast öppet för barn med föräldrar som jobbar inom kritiska offentliga verksamheter. Max fem personer får träffas utomhus, hygien och avstånd, resekarantän och personer inom vården får ej resa utomlands. De åtgärder som regeringen införs beskrivs som ”starkaste och svepande åtgärder som Norge har sett under fredstid”. Premiärministern riktar uppmaningar till folket att kollektiv bekämpar viruset genom att följa råd och regleringar (Premiärministerns kansli & ministeriet för hälsa och vård, 2020).

4.3.3 Finlands coronastrategi

Den finska statsrådet är ett statligt organ som utövar regeringsmakt. Statsrådet består av statsministern och 12 ministrar där alla har varsitt ansvarområde, under statsrådet finns statsrådskansliet som hjälper statministern att genomföra regeringsprogram (Statsrådet, 2021). Till början har statsrådet förhandlar fram rekommendationer om distansarbete, karantän för de som kommer från smittade område och begränsa öppning av icke versenliga verksamheter. Statsrådet förbereder även för den kommande epidemi genom att diskutera om budgetstillägg, deltagandet av vaccinutveckling och en ny beredskapslagstiftning som stödjer lockdown, en likande åtgärd som Danmark och Norge har införts (Social- och hälsovårdsministeriet, Statsrådets kommunikationsavdelning, 2020). Slutet av mars 2020 röstade Finska riksdagen igenom tillfälliga lagar som ger Statsrådet rätt att kunna implementera nödvändiga åtgärder för att bromsar effekten av Covid-19. Bland annat röstade riksdagen igenom statsrådets förordningar och lagändring om rörelsefrihet mellan länen och förplägnadsrörelse som innebär stängning av serveringsrestauranger, endast avhämtning är tillåtet (Eduskunta riksdagen, 30-03-2020). Statsrådet arbetar hand i hand med riksdagen gällande utövandet av befogenhet enligt beredskapslagen där riksdagen ständigt granska åtgärder och kan enhetligt stoppa statsrådet. I sambandet av omröstningen utvidgade Covid-19 samordningsgrupp. Detta innebär att kanslichefer från alla ministerier deltar i gruppen och kommer att verkställa statsrådets beslut och samordna arbete mellan alla ministerier. Statsrådet säkerhetschef, kommunikationsdirektör och institutet för hälsa och välfärdenschef kommer även att ingå i gruppen. Ett operationscenter som lyder under statsrådets kansli har även inrättas för att iaktta och rapportera eventuella brister till statsrådet (Statsrådets kommunikationsavdelning, 2020).

4.4 Strategiutfall

Det finns flera områden inom strategi som kan jämföras länderna emellan. Statiska siffror är det enklaste sättet dock finns andra aspekter som ekonomisk och sociala förluster. I tidigare forskning inom influensapandemi har olika interventioner använts för att minska smittspridningen. Ideal strategi beror på vad staten vill åstadkomma eller skyddar under pandemi. En nedstängning av samhället skulle bekosta staten och samhället rent ekonomisk men skyddar liv, samt minskar smittspridningen (Hollingsworth et al. 2011). Utifrån denna perspektivet utgick grannländernas strategi att skydda folket trots ekonomiska och sociala kostnader. Sverige utifrån denna perspektivet väljer att minimera ekonomiska och sociala kostnader dock öka risken för antalet smittade och dödsfall. Dock kan man inte på rak arm säga att Sverige väljer att skydda ekonomi och sociala kontext före medborgarnas liv. Sverige har över tio miljoner invånare jämför med grannländerna som ligger på fem miljoner, vilket öka densiteten bland befolkningen (The World Bank, 2019). Detta kan vara en förklaringsfaktor varför antalet smittade och dödsfall blev mer än sina grannländer. Sverige har valt en mer neutral handling till skillnad från grannländerna som implementerade tillfälliga lagar. Dessutom har den svenska strategiskt mål sikta på att skydda riskgrupper (äldre) och sätta åtgärder vid rätt tillfälle. 30 mars 2020 valde regeringen att införa internationellt besöksförbud på äldreboende (socialdepartementet, 2020). En åtgärd som är

väldigt specifik av Sverige efter en smittökning hos personer över 70 år på äldreboende. Statistik från socialstyrelse visar att vid implementering av åtgärden låg medelvärdet på antal äldre över 70 år på strax över 70 personer per dag. Vid mitten av april har antalet smittade nått sin pik där medelvärde låg på över 100 smittade per dag, sedan har det varit en sakta nergång och vid slutet av april låg medelvärde på 73 personer (socialstyrelse, 2021). Detta visar inte att Sverige har valt en mer passiv och neutral handling mot bekämpning av Covid-19, de har valt ett förhindrande tillvägagångssätt. Det är viktigt att se skillnader på förhindrande och förebyggande tillvägagångssätt. Grannländer valde att förebygga Covid-19 spridning vilket förklarar tidiga implementeringar av åtgärder som Lockdown. Sverige valde att vänta på effekterna av Covid-19 för att lämpligt välja nödvändiga åtgärder för de områdena som är i behov. Valet av tillvägagångssätt här har en påverkan på strategins långsiktighet eller kortsiktighet. Detta menar att ett kortsiktigt förebyggande tillvägagångssätt kan vara onödigt stränga, inskränker på individuella rättigheter och kostsamt för samhället både ekonomiskt och socialt. Dock kommer denna metod att skydda människor från smittning och dödsfall bättre än förhindrande. Sveriges förhindrande metod är motsatsen till de nackdelar som nämns men risken att ledningen avvaktar för länge vilket leder till fler blir smittade eller förlorar sina liv.

Minimera ekonomiska och sociala förluster ingick i WHO:s generaldirektörs tal som viktiga aspekter där länderna bör ta hänsyn till under pandemin (World Health Organization. Department of Reproductive Health and Research [WHO/RHR], 2020). Sociala förluster påverka fattigdom, arbetslöshet, psykisk ohälsa och risken för brist på råvaror. Ekonomiska förluster påverkad av minskad produktion, nedstängning av samhället och minskning av exporter (Chriscaden, 2020; Savage, 2020). Det enklaste sättet att se effekter mellan strategierna är genom att tittar på BNP som mäts per kvartal. Detta är ett värde av varor och producerade tjänster ett land har under en tidsperiod. Under första kvartalet för år 2020 låg Sveriges BNP tillväxten på 0,3% medan Finland -1,5%, Danmark -1,6% och Norge -1,3% (Ekonomifakta, 2020). Här ser man att genom att hålla landet relativt öppet har lyckats gå plus 0,3 % i tillväxt medan grannländernas nedstängning gjorde att landets produktion minskade. Vad gäller minimera sociala kostnader är psykisk ohälsa en av de stora effekter som individer få handskas med. Utan jobb eller har mistat någon på grund av Covid-19 är några orsaker bakom depression, dessutom hårda restriktioner och nedstängningar som tvingar människor att isolera sig bidrog också till psykisk ohälsa. Femton studier på barn och ungdomar, psykologiskt och beteende under Lockdown har visat psykisk ohälsa som ökat bland dessa grupper (Prateek e.tc., 2020). Ännu ett bevis på att strängare nedstängning öka sociala kostnader för medborgare. Hur stora skillnader mellan Sverige och grannländerna är svårt att säga men med tanken på nedstängningen som grannländerna införde och de negativa BNP tillväxten kan sociala kostnader hos grannländerna varit högre än Sverige.

Ett sätt att jämföra strategi är genom stränghetsmätningar som Oxford University sammanställde från olika åtgärder som länderna har implementerat. Mätningarna är rankad från 1–100 beroende på hur många åtgärder som har implementerats (Thomas, e.tc. 2020). Vi kan jämföra vid slutet av varje månad för att jämföra med statistik i tabell 2.

Vid slutet av april hade inga grova åtgärder införts av Sverige, Danmark eller Norge. 11.11 i stränghetsmätning beror på att länderna initiera kampanjer för att informera medborgare om

viruset. Finland ligger en aning högre i mätningen beror på stoppandet av internationella mellanlandningar och inresandet. I slutet av mars ökade stränghetsmätning för Sverige beroende på de rekommendationerna till att stänga ner arbetsplatser, skolor, förbudandet internationella mellanlandningar och restriktion på antalet allmänna sammankomst 11–100 personer. Hos grannländerna gjordes nedstängning fullt ut där både samhället, länen och gränserna stängdes ner. Maxantalet vid sammankomst är 10 och offentliga evenemang är förbjudet. Finland ligger en aning lägre eftersom regeringen inte krävde att arbetsplatser bör stänga ner utan det är mer en rekommendation. Detta beslut kan bero på antalet smittade och dödsfall är mycket färre i Finland jämför med andra länder. Under samma månad erbjöds de som har förlorat mer än 50% av sina inkomster ersättning av staten. I april avtog grannländerna sina stränga regler medan Sverige höjde sina som strategi. Delar av skolverksamhet höll stängda, vissa arbetsplatser rekommenderade att stänga, offentliga evenemang rekommenderade att ställa in. Den största skillnaden mellan Finland och resterande är att i Finland kan den allmänna sammankomsten uppgå till 1000 personer medan Norge och Sverige behåller 11–100 och Danmark högst 10 personer (Thomas, e.tc. 2020).

Tabell 3. Stränghetsmätningar av Oxford universitet

Land	Februari	Mars	April
Sverige	0	53.7	64.81
Danmark	11.11	72.22	68.52
Norge	11.11	79.63	67.59
Finland	19.44	67.59	60.19

(Thomas, e.tc. 2020)

Sammanfattat kan strategin jämföras på olika aspekter på olika plan. Sverige var i början av pandemin lugnare i sitt agerande, vilket regeringen uttryckte senare i sin strategiplan. Grannländerna har tagit till sig WHO:s rekommendation om aggressiva åtgärder vilket är den stora skillnaden mellan Sverige och grannländerna. Utifrån ländernas interventioner och agerandet har effekterna visar sig i ekonomiska och sociala kostnader där Sverige har hanterat förluster mycket bättre än andra länder. I stränghetsmätning har tydliga skillnader i det tidiga stadiet av pandemin lyfts fram, men senare är länderna relativt lika stränga.

I helhet efter att har jämfört ländernas strategi uppstår tydliga skillnader och likheter i styrningen och strategi. Största skillnaden är stränghet i strategi och en aning otydlighet i styrningen från svenska regeringen. Grannländerna har tagit till WHO:s rekommendation samt sina egna experters råd för att verkställa vad regeringarna tycker är nödvändig för att skydda medborgare, en mer disciplinär makt och man ska utgå ifrån Foucault (Dean, 2009, s. 124). Sverige väljer ett mer bio-politiskt tillvägagångssätt och litar på medborgans ansvar, men ändå vid behov implementera disciplinär makt för att uppnå sin strategi. Svenska regeringen har fått kritik för den svenska strategin för passivitet och höga antalet dödsfall och smittade,

men ser ut att och bekämpa Covid-19 i längden. Att bibehålla en stark ekonomi och minimera ekonomiska kostnader kan leda till en bättre comeback från pandemin. Stark ekonomi kan tänkas från den aspekten där vårdutrustning och vaccination behöver säkerhetsställa för att kunna minimera sociala kostnader.

4.5 Svenska strategiutfall

I enlighet med WHO rekommendationer har grannländerna tagit till hårda åtgärder för att motarbeta Covid-19. Sverige utgick från ett strategiskplan att förmildra Covid-19 effekter på samhället visar sig vara ett styrningsmisslyckande från regeringen. Detta kan bevisa genom stränghetsmätningen där i och med antalet dödsfall och smittade skjuts i tak mellan månaderna har Sverige varit tvungen att införa fler/hårdare åtgärder för att ta i tur med effekterna. Jämförs stränghetsmätningen och statistiken mellan länderna är förhindrande strategi mer effektiv än den svenska förmildrande strategi. Sverige och Norge i mars månaden har liknande antalet smittade dock ligger dödsfall långt ifrån varandra (tabell 2), trots de höga antalet dödsfall som Sverige hade i mars är strängheten lägst bland sina länder. Vidare i april stiger fortfarande statistiska siffrorna (tabell 2) och Sverige återigen tvungen att höja strängheten vilket tyder på misslyckande i punkt 1 (tabell 1) där regeringen mena på att ” Genom att begränsa smittspridningen vill regeringen avlasta sjukvården och skydda människors liv, hälsa och jobb” (Regeringskansliet, 2020). En annan synvinkel på att den svenska strategi kan ser ut som misslyckande är statistik från april månaden. Sverige ligger tre dubblar i antalet smittade jämför med sina grannländer trots att stränghetsmätning visar att alla länderna är relativt lika stränga. Detta tyder på ett misslyckande i punkt 7 hos svenska strategiplan (tabell 1) som innebär att ”sätta in rätt åtgärder vid rätt tillfälle” (Regeringskansliet, 2020). Ur denna syn vinkeln kan man ställa frågan har Sverige verkligen satt in rätt åtgärd eftersom statistiska siffrorna säger motsatsen.

5 DISKUSSION

Länderna har använt sig av interventioner för att på sitt bästa sätt hantera Covid-19. Det som blev intressant för studie är skillnaden och likheter mellan den svenska coronastrategi och grannländers coronastrategi. I tidigare studie *"The COVID-19 pandemic and the Swedish strategy: Epidemiology and postmodernism"* nämns att den svenska coronastrategi innehåller spår av postmodernism kultur vilket syftar på brist på förtroende för auktoritet, rationalitet, vetenskap och teknik (Lindström, 2020). I begäran om att granska regeringen påstår Tobias Billström att FHM ledning går emot internationella rekommendationer (Billström, 2021). De tre månaderna som ingår i denna studie visar att under denna period har den svenska coronastrategin inte påvisat tecken på postmodernism kultur. Det har inte heller framkommit hos regeringen eller myndigheterna att den svenska coronastrategin sträva efter flockimmunitet. Det går tyvärr inte heller att utvärdera hela den svenska coronastrategin eftersom pandemin pågår fortfarande och fler beslutsfattningar väntar. I den tidigare studien nämns även att Sverige inte koordinerat med sina grannländer och andra internationella organisationer, vilket är svårt att bevisa i denna studie eftersom det går utanför avgränsningen. WHO rekommenderade aggressiva åtgärder mot Covid-19 vilket Sverige har avstått ifrån till skillnad från grannländerna. Att inte följa rekommendation WHO och att inte samarbeta med internationella myndigheter som Tobias Billström skriver i begäran är dock två olika saker (Billström, 2021). Sverige har följt internationella rekommendationer som till exempel avståndregel på två meter och ökat hygien i samhället.

Tidigare nämns i resultatet har regeringens passivitet och grannländerna snabba agerande gjort att Sverige framstår som om den saknar ledning under början av pandemi. Även brist av information hos regeringens hemsida och Anders Tegnell som blev ansiktet utåt har bidragit till denna uppfattning. Denna studiet har dock bevisats att den svenska regeringen har haft ett samarbete med myndigheterna som är kunniga inom Covid-19, detsamma gäller även grannländerna. Danska, norska och finska riksdagen röstade igenom tillfälliga lagar på regeringens begära för att snabbt införa åtgärder, detta skulle kunna vara ett alternativ för Sverige också med tanken på att antalet smittade öka fem gånger så mycket mellan mars och april. Det stora fokuset med studien ligger ändå hos den svenska strategin eftersom den stora skillnaden är valet att förlita sig på medborgaransvar och passivitet i handlingar att bekämpa Covid-19. Att införa Lockdown i en demokratisk stat strider i sig mot minst en grundlag vilket är rörelsefrihet. Som nämns i resultatet har förhindrande och förebyggande effekter på samhället inom individuella rättigheter, sociala och ekonomiska kostnader. Sverige valde av strategi siktat på en långsiktig effekt som ska få samhället att återgå till det "normala" så fort som möjligt, dock kostade denna strategi liv och enorma påtryckningar på vården eftersom risken att viruset sprider sig så pass mycket att ledningen tappar kontrollen. Det är svårt att säga om Sverige har under dessa månader tappat kontrollen men en sak är sant, att implementera åtgärder vid behov är smart, dock bör åtgärderna implementeras tidigare. Efter stängning av äldreboende för besökande tog det en halvmånad innan antalet smittade hos personer över 70 år sjönk, så om regeringen hade valt att stänga äldreboendet tidigare hade kanske medelvärdeets pik inte övergått 100 smittade personer per dag. Grannländer utgick från förebyggande metoden vilket har varit kostsamt för landet där deras BNP ligger minus jämför

med föregående år, dock är antalet smittade och dödsfall mycket mindre än Sverige. Att denna metod fungerar i grannländerna behöver det dock inte fungera i Sverige, för att göra en mer komplett jämförelse bör statistiska jämförelse användas för att jämföra Sverige med ett annat land. En förklaringsvariabel har framkommit i studie gällande antalet dödsfall och smittade vilket är den stora skillnaden på befolkningens mängd. Det kan även förklaras varför Sverige har valt att hålla samhället så relativt öppet som möjligt. En nedstängning skulle påverka den svenska samhället dubbelt med tanken på antalet befolkningen. Dessutom bidrar nedstängning till en större negativ effekt på ekonomin och sociala skillnader.

Vad som gäller vem bör styra coronastrategin har resultatet av studie gett några alternativ. De flesta människor skulle säga att den mest ideala situation skulle vara om regeringen leder coronastrategin eftersom de har som uppgift att leda landet. Skulle man se denna fråga från implementeringsteorin är folket en del av strategistyrningen eftersom det berör legitimitet och rationalitet. Om staten implementerar en åtgärd som anses illegitim för folket skulle de bekämpa åtgärden med alla möjliga metoder. Som nämns i resultatet behöver en kombination av myndigheter och regering för att styra coronastrategi, det är ideellt om man utgår från kunskapsmässigt och maktperspektivet. Snabba åtgärder kan initieras av regeringen om den har tillräcklig kunskap om vad/var i samhället som har fallerat.

Som välfärdsstat är det viktigt för staten att försörja sina medborgare med god service och försäkra om ett gott liv. Sverige med sin tidiga strategi gav medborgarna ansvaret att själv kunna ta kontroll över utförandet av rekommendationer. Staten ur ett biopolitiskt perspektiv försörjer medborgarna med information om pandemi och förvänta att medborgarna genom rationalitet kan uppfatta vad som behövs för att minska smittspridningen, exempelvis rekommendation om att hålla två meter avstånd. Detta har dock varit ett misslyckande från staten vilket kräver en övergång från suveränmakt till disciplinärmakt. Denna övergång bevisar även att staten är villig att implementera mindre legitima åtgärder för att fullfölja sitt uppdrag som välfärdsstat. Rothstein fyra delar om vad som bör ingå i välfärdsstat innehåller; offentligt producerad service, socialförsäkringssystem, enhetligt bidragssystem och behovsprövande insatser (Rothstein, 2010, s. 30). Genom att förflytta makten från folket till regeringen och införa mindre legitima åtgärder som till exempel stängning av äldreboendet där rörelsefrihet inskränks försäkra den svenska staten välfärden genom att sätta in behovsprövande insatser. Det ingår även i välfärdsstaten att skydda sina medborgare och pandemi utgör ett hot för statens medborgare.

Utgår man från Foucault så har länderna stått inför ett etiskt dilemma mellan att styra över individer eller låta de styra sig själv (conduct to conduct). I denna studiet har staten visat upp båda typer av styrning där Sverige utgick ifrån ett mer bio-politisk metodologi medan grannländerna utgick från en disciplinär styrning. Sverige visar respekt för sina medborgare genom att förlita sig på individerna rationella tänkande och grannländer väljer i stället att reglera sina medborgare för deras bästa. Balansen mellan att skydda medborgare och lita på att de kan handla rationellt är en tunn linje, detta kan också förklara Sveriges passivitet och vilja att utvärdera situationen innan implementera åtgärder. Genom att titta på statistiken om antalet dödsfall och smittade hos grannländer har siffrorna stigit mellan månaderna trots att regeringarna valde att stänga ner samhället. Finland som klarar sig bäst med minst antalet

smittade och dödsfall förbjöd resande mellan länen, detta skulle kunna förklara den finska strategin.

I helhet har denna studie jämfört länderna med hjälp av komparativmetod och analyserar strategierna med hjälp av teoriprovande metod. Studiet har gett några förklaringsfaktorer bakom strategier och gett svar på vem som har/bör bestämma coronastrategin. Dock behöver djupare analys och jämförelse på flera variabler för att nå ytterliga förklaringsfaktorer.

5.1 Fortsatt forskning

Studie att utgått från mest lika metoden när analysenheter valde, dock skulle det kunna vara intressant att utgå från länder som är olika i styrningskick eller från en annan världsdel. Den som vill forska vidare på detta ämne kan välja att minska antalet analysenheter till två länder eller till och med endast Sverige. Att avgränsar sig till helheten av strategier och beslutsfattningar är endast toppen av strategier, denna avgränsning kan ha lett till att vissa förklaringsfaktorer undångöms från analysen. Den pågående pandemin är långt ifrån över vilket gör att senare forskningar kan fokusera på den senare perioden av pandemin eller pandemin i helhet. Konstitutionsutskottets granskning på regeringen är i dagsläge icke färdigställd men det skulle vara intressen för framtida forskare att använda som analysmaterial.

6 SLUTSATSER

Goda koordinering och välplanerad strategi är några av många metoder för att ta i tur med pandemi. Sverige och haft en annorlunda metodologi i jämförelse med sina grannländer. Denna studie har ett syfte att undersöka närmare beslutsfattningar kring den svenska coronastrategi och jämföra med Finland, Norge och Danmark under tidigt skede av Covid-19 utbrottet. Med hjälp av komparativmetod och teoriprovande metod har förklaringsfaktor framkommit för vem som har och vem som bör styra coronastrategin. Det kräver en kombination av makt och kunskap för att leda en goda coronastrategi vilket alla länder i studiet har följt. Den svenska strategi har visat sig vara ett styrningsmisslyckade från regeringen där medborgaransvar har inte varit tillräckligt för att minska Covid-19 effekter. Som välfärdsstat har den svenska regeringen tvungen att ta till sig disciplinärmakt för att implementera åtgärder som anser sig vara mindre legitima, detta i försökt att bromsa smittsantal och dödsfall som skenar i jämförelse med sina grannländer. Regeringen innehav av makt och myndigheter fylld av kunskap om Covid-19 samarbetade för att på bästa och snabbaste sättet implementerade åtgärder. I frågan om jämförelse av strategi mellan länder visa stora skillnader i metodologi från början men sedan närma länderna varandra. Genom implementeringsteori, Foucault governmentality och tidigare forskning har bidrag till en diskussion om valet av strategi, åtgärder och effekter av strategi. Resultatet av denna studiet utgör bara en fraktur av coronastrategi vilket kan definitiv bygga på senare studie av strategi, covid-19 och eventuellt regeringarnas hantering av pandemin.

REFERENSER

Litteratur

Dean, Mitchell M. (2009). *Governmentality: Power and Rule in Modern Society* (2 uppl.). Sage Publications.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A., Wängnerud, L. (2017). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad* (5 uppl.). Wolters Kluwer.

Foucault, M. (2009). *Security, Territory, Population: Lectures at the College De France, 1977 – 78*. Picador.

Rothstein, B. (2010). *Vad bör staten göra? : om välfärdsstatens moraliska och politiska logic* (3 uppl.). SNS.

Offentligt tryck

Billström, T. (2021). *Begäran om granskning av regeringens agerande avseende den svenska Coronastrategin*. Dnr (1165–2020/21).

Internetkällor

Brusén, O. (2020). Experten om stockholmarnas corona-beteende: ”Jag är inte förvånad”. STV Nyheter. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/experten-om-stockholmarnas-corona-beteende>

Cabinet office. (2021). *(COVID-19) Coronavirus restrictions: what you can and cannot do. Government UK*. <https://www.gov.uk/guidance/covid-19-coronavirus-restrictions-what-you-can-and-cannot-do?priority-taxon=774cee22-d896-44c1-a611-e3109cce8eae>

Cambridge Dictionary. *Cambridge Advanced Learner's Dictionary & Thesaurus*. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/lockdown>

Chricaden, K. (2020). *Impact of COVID-19 on people's livelihoods, their health and our food systems*. WHO. <https://www.who.int/news/item/13-10-2020-impact-of-covid-19-on-people's-livelihoods-their-health-and-our-food-systems>

Danska regeringen. (07 maj 2020). *Fas 2 av återöppningen av Danmark*. <https://www.regeringen.dk/nyheder/2020/pressemeddelelse-om-genaabning-af-danmark-fase-2/>

Eduskunta riksdagen. (30-03-2020). *Riksdagen godkände begränsningen av rörelsefriheten*. <https://www.eduskunta.fi/SV/tiedotteet/Sidor/begransning-rorelsefrihet-godkand.aspx>

Ekonomifakta. (2020). *BNP – internationellt*. <https://www.ekonomifakta.se/fakta/ekonomi/tillvaxt/bnp--internationellt/>

Folkhälsomyndigheten. (2020-04-16). *Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd om allas ansvar att förhindra smitta av covid-19 m.m. (HSLF-FS 2020:12)*. https://www.folkhalsomyndigheten.se/globalassets/publicerat-material/foreskrifter/konsoliderade/hslf-fs_2020_12.pdf

Folkhälsomyndigheten. (2020-06-16). *Myndighetens roll*. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/covid-19/folkhalsomyndighetens-arbete-med-covid-19/folkhalsomyndighetens-roll-under-arbetet-med-covid-19/>

Hollingsworth TD, Klinkenberg D, Heesterbeek H, Anderson RM (2011) *Mitigation Strategies for Pandemic Influenza A: Balancing Conflicting Policy Objectives*. PLoS Comput Biol 7(2): e1001076. <https://doi.org/10.1371/journal.pcbi.1001076>

Hälsoministeriet och äldre. (2020). *Nya initiativ i samband med coronavirus*. Regeringen. <https://www.regeringen.dk/nyheder/2020/pressemoeede/>

Justitieministeriet och allmän säkerhet. (2020). *Storting antar Coronavirus Act*. Regeringen. <https://www.regjeringen.no/en/aktuelt/storting-adopts-coronavirus-act/id2694462/>

Lijphart, A. (1971). Comparative Politics and the Comparative Method. American Political Science Association, 65(3), 682-693. <https://www.jstor.org/stable/1955513>

Lindström, M. (2020). *The COVID-19 pandemic and the Swedish strategy: Epidemiology and postmodernism*. Lund University, S-205 02 <https://doi.org/10.1016/j.ssmph.2020.100643>

Means, A.J. (2021). Foucault, biopolitics, and the critique of state reason. Educational Philosophy and Theory. <https://doi-org.ep.bib.mdh.se/10.1080/00131857.2021.1871895>

Ministeriet för hälsa och vård, Utrikesministeriet & Justitieministeriet och allmän säkerhet (2020). *Regeringen fastställer tydliga karantän- och isoleringsregler*. Regeringen. <https://www.regjeringen.no/en/aktuelt/the-government-is-establishing-clear-quarantine-and-isolation-rules/id2693647/>

Nygren, k.G., Olofsson, A. (2021). *Swedish exceptionalism, herd immunity and the welfare state: A media analysis of struggles over the nature and legitimacy of the COVID-19 pandemic strategy in Sweden*. <https://journals-sagepub-com.ep.bib.mdh.se/doi/full/10.1177/0011392121990025>

Our World in Data. (2021). *Coronavirus Pandemic (COVID-19) – the data*. <https://ourworldindata.org/coronavirus-data?country=~DNK#>

Prateek Kumar Panda, MD, DM, Juhi Gupta, MD, Sayoni Roy Chowdhury, MD, Rishi Kumar, MD, Ankit Kumar Meena, MD, Priyanka Madaan, MD, DM, Indar Kumar Sharawat, MD, DM, Sheffali Gulati, MD, FAMS. (2020). Psychological and Behavioral Impact of Lockdown and Quarantine Measures for COVID-19 Pandemic on Children, Adolescents and Caregivers: A Systematic Review and Meta-Analysis, *Journal of Tropical Pediatrics*, Volume 67, Issue 1, February 2021, fmaa122, <https://doi.org/10.1093/tropej/fmaa122>

Premiärministerns kansli & ministeriet för hälsa och vård. (2020). *Coronavirus åtgärder för att fortsätta*. Regeringen. <https://www.regeringen.no/en/aktuellt/coronavirus-measures-to-continue/id2694682/>

Regeringskansliet. (2017). *Så arbetar regeringen*. <https://www.regeringen.se/sa-styrs-sverige/sa-arbetar-regeringen-och-regeringskansliet/sa-arbetar-regeringen/>

Regeringskansliet. (2020). *Strategi med anledning av det nya coronaviruset*. <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/regeringens-arbete-med-coronapandemin/strategi-med-anledning-av-det-nya-coronaviruset/>

Savage, M. (2020). Coronavirus: Sweden's economy hit less hard by pandemic. BBC news. <https://www.bbc.com/news/business-53664354>

Social- och hälsovårdsministeriet & Statsrådets kommunikationsavdelning. (2020). *Regeringen beslutade om rekommendationer för att bromsa coronavirusets spridning*. Statsrådet. <https://valtioneuvosto.fi/sv/-/10616/regeringen-beslutade-om-rekommendationer-for-att-bromsa-coronavirusets-spridning>

Socialdepartementet. (2020). *Nationellt besöksförbud på äldreboenden*. Regeringskansliet. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/03/nationellt-besoksforbud-pa-aldreboenden/>

Socialstyrelse. (2021). Statistik om covid-19. <https://www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/statistik/statistik-om-covid-19/>

Statsministeriet. (2020). *Situationen kommer att ställa stora krav på oss alla*. Regeringen. <https://www.regeringen.dk/nyheder/2020/statsminister-mette-frederiksens-indledning-paa-pressemoede-i-statsministeriet-om-corona-virus-den-11-marts-2020/>

Statsrådets kommunikationsavdelning. (2020). *Statsrådets ledning av coronakrisen stärktes*. Statsrådet. <https://valtioneuvosto.fi/sv/-/10616/valtioneuvoston-koronajohtamista-vahvistettiin>

Statsrådet (2021). Hur arbetar statsrådet? <https://valtioneuvosto.fi/sv/statsradet/hur-arbetar-statsradet>

Sundholm, M. (2020). *Nej, Sveriges strategi är inte flockimmunitet – "Men flockimmunitet är enda sättet att få spridningen att stanna av", säger statsepidemiologen*. Svenska Yle. <https://svenska.yle.fi/artikel/2020/04/04/nej-sveriges-strategi-ar-inte-flockimmunitet-men-flockimmunitet-ar-enda-sattet>

The world bank. (2019). *Population, total*.

<https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?view=map>

Thomas, H., Webster, S., Petherick, A., Phillips, T., Kira, B. (2020). Oxford COVID-19 Government Response Tracker, Blavatnik School of Government.

<https://covidtracker.bsg.ox.ac.uk/stringency-map>

Utrikesdepartementet. (2020). *Ändringar av avrådan från icke nödvändiga resor till alla länder*. Regeringskansliet. <https://www.regeringen.se/uds-reseinformation/ud-avrader/a--andringar-av-avradan-fran-icke-nodvandiga-resor-till-alla-lander/>

Vetenskapsrådet. (2021). Etik i Forskningen. <https://www.vr.se/uppdrag/etik/etik-i-forskningen.html>

World Health Organization. Department of Reproductive Health and Research. (2020). *WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19 - 11 March 2020*. Hämtad (2021-04-06)

<https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---11-march-2020>

World Health Organization. Department of Reproductive Health and Research. (2021).

<https://covid19.who.int/region/euro/country/se>

Zainal, Z. (2017). Case Study As a Research Method. Universiti Teknologi Malaysia, 5(1).

<https://jurnalkemanusiaan.utm.my/index.php/kemanusiaan/article/view/165>

MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS

Box 883, 721 23 Västerås **Tfn:** 021-10 13 00
Box 325, 631 05 Eskilstuna **Tfn:** 016-15 36 00
E-post: info@mdh.se **Webb:** www.mdh.se